

Met de zachte G

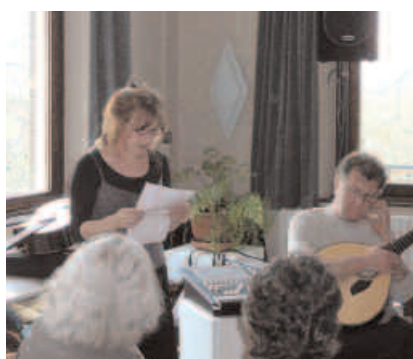

Al vanaf de lente van 1997 schrijft Willem Iven voor Oase columns onder de titel 'Met de zachte G'. Elke Oase-lezer weet het: het zijn observaties en overdenkingen van een rasverteller *en* een tuinman in hart en nieren. Deze fantasierijke verhalen, vol humor en typische 'Willem Iven woorden' (stoppelknolplukkerskou, flapvleugelen) hebben we samengebracht in een bundel, die op 28 maart j.l. gepresenteerd is in de bibliotheek van het voormalige klooster De Refter in Ubbergen (bij Nijmegen). Een lokatie die door ons niet toevallig gekozen was. In De Refter werd in 2001 ook voor het eerst het gedicht 'Kranskarwei' door Rob Leopold in zijn geheel voorgedragen ter gelegenheid van het 10-jarig bestaan van Oase als tijdschrift. Willem en zijn (Oase-)vrienden genoten die middag net als toen in 2001 van de Portugese muziek van Quatro Ventos. Natuurlijk werd er tussendoor voorgelezen uit de bundel en sprak Johan Heirman, medecolumnist en Oase-bestuurder uit

Gent (die ook het voorwoord voor zijn rekening nam) Willem toe. We waren blij dat we de bundel, die nog net op tijd klaar was - die spanning schijnt erbij te horen - aan Willem zelf konden overhandigen. Willem heeft de ziekte van Parkinson en dat maakt zijn leven er niet eenvoudiger op. Nog verheugder waren we dat hij in het verschijnen van deze bundel geen reden ziet om met de columns te stoppen. Ook in dit zomernummer dus weer een nieuwe 'Met de Zachte G'.

In de bundel ook enkele illustraties van de hand van Annie Meussen, Willem's vriendin. Leon Mommersteeg heeft de bundel op een prettig-sobere manier vormgegeven. We vinden dat het hierdoor een mooi cadeautje is geworden. Op de eerste plaats voor Willem zelf (die uiteraard het eerste exemplaar ontving), maar ook voor u als Oase-lezer. Voor u zelf of voor uw vrienden. Een gelegenheid laat zich altijd wel vinden.

De bundel is bij Oase te bestellen door 14,75 euro (12,50 plus 2,25 verzendkosten) over te maken op giro 6727614, graag met vermelding van het gehele adres waar het naar toe gestuurd moet worden.

Met de zachte G

Ieder zijn steentje bijdragen

Na de bundel wil ik een andere opzet, een uitgangsding van de geetjes. Ik ga proberen vaste uitdrukkingen te verklaren zodat er tenminste iemand is die er over heeft nagedacht wat die betekenen, of hoe die zijn ontstaan.

We beginnen in De Peel, daar weet ik de weg. Niet met dat ene turfke dat men verliest, wat niet erg is. Omdat er zat van zijn. Nee, we beginnen met iets dat daar veel zeldzamer was: een steen. Weete het verschil tussen kei en steen? Een steen bestond nog niet; hij wordt in één stap, in één zelfde maat met veel tegelijk gebakken uit klei of leem. Ze worden meestal per vrachtwagen gebracht en kunnen worden gestapeld. Als turven. Met keien is het heel anders. Die zijn er altijd geweest en ze hebben allerlei vormen, meestal rond of afgerond. Ze moeten worden gevonden of worden opgegraven. Ze worden per water of per zwaartekracht vervoerd. Ze komen van ver weg, zowel ruimtelijk als in de tijd, en toch zijn keien van ter plaatse.

Vroeger, toen de wilde gronden nog van iedereen die aan bepaalde voorwaarden voldeed waren, kon het gebeuren dat het ene dorp daar spullen weghaalde, liever gezegd: stal, spullen die eigendom waren van een inwoner/deelgenoot van een ander dorp, of van het hele dorp met zijn allen. Dit kon van alles zijn dat op die wilde, gemeenschappelijke gronden kon worden aangetroffen: schapen, plaggen, honing, bijenkorven, hout of mutserd. De waarde ervan zat 'm dikwijls in de eraan bestede arbeid, een hoopje plaggen of vlaggen bijvoorbeeld, of een aantal turven. De plaggen en de turven worden pas iets waard, als ze uit de grond zijn gehaald en op een hoopje liggen. De dieven beriepen zich er bijna altijd op dat zij tegoedertrouw waren en meenden dat het hún grondgebied was en dat je daar in de hei of in De Peel nog niet goed kon zien waar de grens was. Als het hoog liep, was weer een grensuetzetting nodig. De oude mannen van weerskanten moesten daar en daar, in het veld bij mekaar komen en aanwijzen waar volgens hen de grens was. In het bijzijn van aangestelde scheidsrechters deden ze dat. En alle (álle!) kinderen uit het dievendorp én uit het benadeelde dorp moesten ook komen want zij zouden ook eens van die oude mannetjes worden.

En verder moest iedereen komen of alleen die en die. En elke aanwezige zou, om toegelaten te worden, een steen moeten meebrengen, zijn steentje bijdragen. Het zal dikkeks wel ne kei zijn geweest; die kostte niets. Als de limietscheiding weer (opnieuw) was vastgesteld en op de knikpunten of hoeken door staken was aangegeven, moest men zijn stenen of keien bij die staken werpen. Vervalsen van de limiet door verplaatsen van de staken zou dan geen zin hebben. En de kinderen kregen allemaal een flink pak slaag 'dat ze zou heugen', want zij zouden immers eens oud worden. Na de klappen kregen ze overigens rijstepap met pruimen!!

Willem Iven

